

Ministerul Sănătății în parteneriat cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate și Fundația Hospice Casa Speranței derulează proiectul Creșterea capacității instituționale pentru dezvoltarea națională coordonată a îngrijirilor paliative și îngrijirilor la domiciliu (PAL-PLAN)

Obiectivul general al Proiectului vizează crearea și introducerea unui mecanism unitar și fluent de planificare, dezvoltare, evaluare și monitorizare a unui sistem național de îngrijiri paliative (IP) crearea și introducerea unui mecanism unitar și fluent de planificare, dezvoltare, evaluare și monitorizare a unui sistem național de îngrijiri zilnice și activități instrumentale ale vieții zilnice), pentru asigurarea asistenței persoanelor suferind de boli cronice progresive sau incurabile și a celor cu grad ridicat de dependență.

Proiectul PAL-PLAN sprijină acțiunile transformatoare necesare pentru a reprograma funcția și structura sistemului de sănătate, în conformitate cu obiectivele și prioritățile strategice ale ministerului Sănătății.

Între direcțiile strategice pentru întreg sistemul de sănătate din România enumerăm:

- consolidarea asistenței primare și asistenței comunitare prin extinderea rețelei medicilor de familie și a furnizorilor de servicii comunitare, creșterea capacității și revizuirea legislației;
- creșterea resurselor umane și a infrastructurii fizice în unitățile de asistență ambulatorie;
- integrarea serviciilor de sănătate, atât pe verticală (asistență medicală primară - asistență ambulatorie - spital), cât și pe orizontală (asistență primară - asistență medicală comunitară - asistență socială - promovarea sănătății și prevenirea bolilor - terapie - reabilitare);
- revizuirea traseului pacientului, pentru anumite boli cronice, consolidarea rolului de "gatekeeper" al asistenței medicale primare și susținerea "inversării" piramidei serviciilor de sănătate;
- raționalizarea și restructurarea rețelei spitalicești;
- dezvoltarea serviciilor integrate de îngrijire paliativă la nivel comunitar, primar, de ambulatoriu și spital, cu accent pe îngrijirea la domiciliu și ambulatoriu.
- definirea conceptului de îngrijiri pe termen lung și dezvoltarea serviciilor de îngrijiri pe termen lung.

Pentru îngrijirile paliative (IP) țintele sunt următoarele:

- o Număr de paturi de îngrijire paliativă raportat la populație - 25 paturi de IP la o populație de 125.000 locuitori
- o Număr de ambulatorii de îngrijiri paliative raportat la populație - un ambulatoriu de IP la o populație de 60.000 locuitori
- o Număr de echipe de îngrijiri paliative la domiciliu per populație - o echipă de IP la domiciliu la o populație de 40.000 locuitori.

Scopul proiectului PalPlan este de a susține dezvoltarea îngrijirilor paliative și a îngrijirilor la domiciliu, prin realizarea de studii, elaborarea de metodologii, instrumente de lucru, programe educaționale, realizarea de proiecte pilot pentru creșterea capacității instituționale la nivel central, județean și local, de a planifica, implementa și monitoriza servicii de calitate de îngrijiri paliative în unități cu paturi și ambulatorii precum și în vederea creșterii calității serviciilor de îngrijiri la domiciliu, inclusiv îngrijiri paliative la domiciliu.

Obiectivul general al Proiectului vizează crearea și introducerea unui mecanism unitar și fluent de planificare, dezvoltare, evaluare și monitorizare a unui sistem național de îngrijiri paliative (IP) și crearea și introducerea unui mecanism unitar și fluent de planificare, dezvoltare, evaluare și monitorizare a unui sistem național de îngrijiri zilnice la domiciliu și activități instrumentale ale vieții zilnice), pentru asigurarea asistenței persoanelor suferind de boli cronice progresive sau incurabile și a celor cu grad ridicat de dependență.

Totodata, Proiectul isi propune :

1. Dezvoltarea capacității autorităților publice centrale de a elabora politici publice bazate pe dovezi în vederea creșterii accesului la servicii de calitate.
2. Dezvoltarea coordonată la nivel național și integrarea Îngrijiri paliative și Îngrijiri la Domiciliu în sistemul de sănătate.

În acest sens, Proiectul propune integrarea serviciilor de Îngrijiri paliative și Îngrijiri la Domiciliu în sistemul național de sănătate și susține crearea premiselor pentru ca Îngrijirile paliative și Îngrijirile la Domiciliu să devină o alternativă pentru degrevarea spitalelor specializate în tratarea afecțiunilor acute, cu potențial de extindere la nivel național.

3. Armonizarea și simplificarea reglementărilor legislative privind îngrijirile paliative și îngrijirile la domiciliu pentru creșterea accesului la servicii de calitate.

Proiectul Pal-Plan sprijină dezvoltarea de servicii specializate de îngrijiri paliative la **DOMICILIU** și în **AMBULATORIU**, prin dezvoltarea centrelor pilot, câte unul pentru fiecare dintre cele 8 regiuni, având ca scop:

- Asigurarea accesului neîngrădit la servicii de sănătate/îngrijiri paliative tuturor persoanelor asigurate, indiferent de stadiul de dezvoltare economică al regiunii în care își au domiciliul.
- Colectarea de date (privind capacitatea serviciilor, costurile de înființare și funcționare, etc) în mod unitar din toate regiunile, în vederea elaborării politicilor de sănătate bazate pe evidențe și a unor proiectii bugetare realiste care vor sta la baza elaborării și implementării Programului Național de Îngrijiri Paliative ce va deveni operațional din 2024.

Centrele pilot au fost selectate în urma exprimării intenției și în baza unui set de criterii:

- ✓ Număr estimat de pacienți cu nevoie de îngrijire paliativă: 4000- 5000 pacienți/județ (90% din decesele oncologice + 2/3 din decesele non-oncologice)
- ✓ Existența personalului instruit (medici cu competență în îngrijiri paliative, asistenți medicali cu specializare în îngrijiri paliative, alt personal cu 60 ore educație de specialitate)
- ✓ Gradul de acoperire a nevoii de îngrijire paliativă prin servicii existente
- ✓ Existența unui institut oncologic/spital regional în județ- constituie avantaj
- ✓ Inexistența serviciilor de îngrijire paliativă (la domiciliu sau în ambulator) în județ - constituie prioritate

Au fost selectate județele ARGES, PRAHOVA, GALAȚI, DOLJ, MUREȘ, CLUJ, SUCEAVA, TIMIȘ.

Pentru asigurarea îndeplinirii obiectivului proiectului PalPlan de elaborare și introducere a unui mecanism unitar și fluent de planificare, dezvoltare, evaluare și monitorizare a unui sistem național de îngrijiri paliative (IP), precum și de implementare începând cu anul 2024 a Programului Național de Îngrijiri Paliative este necesară dezvoltarea de echipe de îngrijiri paliative la domiciliu și ambulatoriu de specialitate ce acordă îngrijiri paliative în ambulatoriu nu numai în centrele pilot, ci și în cât mai multe unități sanitare din țară.

Astfel, vor fi făcuți pași importanți în atingerea obiectivelor strategice la nivel de țară în ceea ce privește acoperirea nevoilor populației de îngrijiri paliative la toate nivelele de asistență medicală.

Prezentarea pe scurt a Programul Național de Îngrijiri Paliative, care va fi implementat în cursul anului 2024:

Programul național de dezvoltare a îngrijirii paliative în unități cu paturi, la domiciliu și în ambulatoriu va fi implementat cu începere din anul 2024.

1. **OBIECTIV:** Îmbunătățirea calității vieții pacientului cu boli cronice progresive în stadii avansate și terminale prin:
  - a) Asigurarea serviciilor de îngrijiri paliative la domiciliu;

- b) Asigurarea serviciilor specializate de îngrijiri paliative în ambulatoriu;
  - c) Asigurarea serviciilor de îngrijiri paliative în regim de spitalizare de zi și prin echipe mobile specializate în îngrijiri paliative în unitățile sanitare cu paturi în regim de spitalizare continuă care nu dispun de structură de IP (compartimente sau secții) cu paturi.
2. STRUCTURA:
- 2.1 Subprogram de servicii de îngrijiri paliative la domiciliu
  - 2.2 Subprogram de servicii de îngrijiri paliative în ambulatoriu
  - 2.3 Subprogram de servicii de îngrijiri paliative acordate în regim de spitalizare de zi și de echipe mobile specializate în îngrijiri paliative în unitățile sanitare cu paturi în regim de spitalizare continuă

3.1 SUBPROGRAMUL DE SERVICII DE ÎNGRIJIRI PALIATIVE LA DOMICILIU

ACTIVITĂȚI:

Asigurarea îngrijirii paliative la domiciliul beneficiarilor:

- a) prin acordarea de îngrijiri paliative de bază de către medicii de familie;
- b) prin acordarea de îngrijiri paliative specializate de către echipa multidisciplinară de îngrijiri paliative organizată de unitățile paliative cu paturi;
- c) prin acordarea de îngrijiri paliative specializate de către echipa multidisciplinară de îngrijiri paliative a furnizorilor private de îngrijiri paliative la domiciliu.

3.2 SUBPROGRAMUL DE SERVICII DE ÎNGRIJIRI PALIATIVE ÎN AMBULATORIU

ACTIVITĂȚI:

Asigurarea îngrijirii paliative în ambulatoriu:

- a) prin acordarea de servicii medicale de îngrijiri paliative
- b) prin efectuarea în ambulatoriu a unor proceduri în scop paliativ

3.3 SUBPROGRAMUL DE ÎNGRIJIRI PALIATIVE ÎN REGIM DE SPITALIZARE DE ZI

ACTIVITĂȚI:

Asigurarea îngrijirii paliative spitalicești:

- a) prin acordarea de servicii în regim de spitalizare de zi
- b) prin acordarea de servicii de îngrijiri paliative/efectuarea de proceduri de îngrijiri paliative de către echipe mobile intraspitalicești, în unitățile sanitare cu paturi care NU au în structură paturi de spitalizare de zi sau secții/compartimente distincte dedicate îngrijirilor paliative

Pentru fiecare componentă a programului vor fi descrise criteriile de eligibilitate, criteriile de prioritizare, criteriile de excludere, indicatori de evaluare fizici și de eficiență, precum și natura cheltuielilor.

Pentru a contribui la succesul proiectului Pal-Plan și a asigura resursa umană necesară implementării și derulării **Programului Național de Îngrijiri Paliative**, Centrul Național de Perfecționare în Domeniul Sanitar din cadrul Școlii Naționale de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București (SNSPMPDSB) desfășoară mai multe cicluri de programe de pregătire specifice.

Astfel, SNSPMPDSB derulează în prezent:

- 1) Curs adresat medicilor care doresc să dobândească atestatul de studii complementare în îngrijiri paliative, cu durată de 18 luni. Pentru pregătirea medicilor ce vor putea ulterior să acceseze Programul Național de Îngrijiri Paliative prin unitățile sanitare care optează pentru intrarea în relație contractuală cu casa de asigurări de sănătate. Următoarea serie de cursuri pentru obținerea atestatului de studii complementare de îngrijiri paliative, se organizează începând cu toamna anului 2022:

Durata: 18 luni, 16 module (8 teorie, 4 practică supervizată)
Taxa de curs: este stabilită de SNSPMPDSB
Inscrieri: În vara premergătoare începerii fiecărei serii de cursuri
Detalii: <http://www.snsmps.ro/ro/domenii-de-activitate/2018-05-21-08-43-45>

- 2) Curs adresat asistenților medicali care doresc să dobândească pregătire specializată în îngrijiri paliative, având în vedere faptul că pentru constituirea echipelor de îngrijiri paliative la domiciliu, a echipelor mobile de spital, precum și pentru asigurarea serviciilor în ambulatoriul clinic de specialitate și pe

secțiile/compartimentele de îngrijiri paliative din spital este necesar ca întregul personal să aibă cunoștințe specializate de îngrijiri paliative.

Durata: 5 luni, 20 module (5 teorie, 12 practică, 3 practică cu portofoliu)

Taxa de curs: este stabilită de SNSPMPSB

Inscrieri: permanent, cursurile se programează pe măsura întrunirii numărului de participanți

Detalii: <http://www.snsps.ro/ro/domenii-de-activitate/2018-05-21-08-43-45>

Facem precizarea că ceilalți specialiști din interdisciplinară de îngrijiri paliative (asistenți sociali, psihologi, terapeuți, clerici, alt personal) au posibilitatea de a urma un **curs multidisciplinar de îngrijiri paliative** (cu durata de 60 ore) organizat de către Fundația Hospice Casa Speranței.

Durata: 9 întâlniri (27 ore) săptămânale online cu durata a câte 3 ore, și studiu individual (33 ore) pentru parcurgerea materialelor de curs

Taxa de curs: 600 lei

Inscrieri: permanent: cursurile se programează pe măsura întrunirii numărului de participanți

pe site-ul https://www.studiipaliative.ro/educatie/echipa_interdisciplinara/program-60ore/

In prezent sunt active înscrierile pentru Seria 12 septembrie – 25 noiembrie 2022 și Seria 26 septembrie – 16 decembrie 2022

Totodată, Universitatea Transilvania Brașov, Facultatea de Medicină, organizează un **Program de studii masterale în îngrijiri paliative** "*Managementul și strategiile îngrijirilor paliative*" cu durata de 2 ani.

Inscrieri: anual, în luna septembrie

Taxa: 8000 lei (4000 lei/an)

Inscrieri: Se pot înscrie medici cu drept de liberă practică, asistenți medicali cu studii superioare, asistenți sociali, psihologi, terapeuți, manageri, alte profesii implicate în îngrijirile paliative (cu studii universitare)

Medicii absolvenți ai cursurilor masterale se pot înscrie, la final, pentru susținerea examenului de echivalare a atestatului de studii complementare de îngrijiri paliative.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate împreună cu casele de asigurări de sănătate sprijină dezvoltarea îngrijirilor paliative în România, îngrijiri centrate pe prevenirea și înlăturarea suferinței, prin identificarea precoce, evaluarea și tratarea durerii și a altor probleme fizice, psiho-sociale și spirituale.